

شبهه نوازندگی کیبورد

کتاب اول

جرومی بسلر - نوربرت اوپگنورت

ترجمه: یزمان عباسی

طرح جلد: نازنین خزالی

نُت نگاری و صفحه آرایی: نای و نی

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: بیکان

شابک: ۹۷۹-۰۰۸۰۲۶۲۹-۹۶-۷

سرشناسه: بسلر، جرومی

عنوان: شبهه نوازندگی کیبورد

مشخصات نشر: تهران، نای و نی، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص پارتمیون

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: موسیقی برای ارگ الکترونیک

شناسه افزوده: اوپگنورت، نوربرت

شناسه افزوده: عباسی، یزمان - مترجم

رده بندی کنگره: MT ۱۹۲/۸

رده بندی دیویی: ۷۸۶/۵۹۰۷

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۶۵۹۴۹

تمامی حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به «نشر نای و نی» است.
هرگونه تولید و تکثیر (کپی و دیجیتال) این اثر بدون مجوز ناشر،
غیرقانونی بوده و پیگرد قانونی دارد.

تهران، خیابان انقلاب، مقابل دانشگاه تهران

مجموع فروزنده، طبقه همکف، شماره ۳۰۸

تلفن فروشگاه: ۶۶۴۶۷۴۰۵

تلفن بخش: ۹۱۲-۲۲۷۷۹۹۴

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به نشر نای و نی است.

فروشگاه اینترنتی: www.nayoney.com

دریافت مجموعه صوتی کتاب

با اسکن بارکد زیر یا با ورود به وبسایت «نای و نی»
از فروشگاه فایل مجموعه صوتی کتاب را خریداری نمایید.

www.nayoney.com

۴۶.....	نت گرد و سکوت گرد.....	۴.....	پیشگفتار نویسندگان.....
۴۹.....	آزمونک ۷.....	۵.....	مقدمه‌ای بر این کتاب.....
۵۰.....	آکُرد «فا» ماژور.....	۶.....	کیبورد، سینتی سایزر و ارگ.....
۵۲.....	آکُرد «سل» هفت.....	۸.....	تولید صدا.....
۵۴.....	آزمونک ۸.....	۸.....	MIDI.....
۵۶.....	آکردهای مینور.....	۹.....	خرید کیبورد.....
۵۸.....	آشنایی با یک محدوده صوتی جدید.....	۹.....	کیبورد.....
۶۰.....	کشیدگی انگشت‌ها.....	۱۱.....	صفحه کلید (شستی‌ها).....
۶۳.....	آزمونک ۹.....	۱۱.....	«د»ی وسط.....
۶۴.....	جابجایی دست.....	۱۲.....	نت‌ها - الفبای موسیقی.....
۶۹.....	آزمونک ۱۰.....	۱۲.....	کلید ویولن (شُل).....
۷۰.....	نت سفید نقطه‌دار.....	۱۴.....	اسامی نت‌ها.....
۷۴.....	نت سیاه نقطه‌دار.....	۱۵.....	شستی‌ها و نت‌نویسی.....
۷۸.....	آزمونک ۱۱.....	۱۷.....	آزمونک ۱.....
۸۰.....	روش اجرای گام «د» ماژور.....	۱۸.....	وضعیت نگاه‌داشتن دست روی کیبورد.....
۸۵.....	آزمونک ۱۲.....	۱۹.....	انگشت‌گذاری.....
۸۶.....	تعویض انگشتان.....	۲۰.....	اولین تمرینات دست راست.....
۹۰.....	آزمونک ۱۲.....	۲۲.....	میزان‌نما و نت سیاه.....
۹۲.....	خط اتحاد.....	۲۵.....	آزمونک ۲.....
۹۵.....	آزمونک ۱۴.....	۲۶.....	نت سفید.....
۹۶.....	علائم عَرَضی (تغییردهنده).....	۲۹.....	آزمونک ۳.....
۱۰۱.....	آزمونک ۱۵.....	۳۰.....	همراهی خودکار.....
۱۰۲.....	علائم تکرار.....	۳۵.....	آزمونک ۴.....
۱۰۸.....	استاکاتو، لگاتو و پورتاتو.....	۳۶.....	سکوت سیاه و سکوت سفید.....
۱۱۳.....	آزمونک ۱۶.....	۳۹.....	آزمونک ۵.....
۱۱۴.....	دینامیک.....	۴۰.....	نت چنگ و سکوت چنگ.....
۱۲۰.....	آزمونک ۱۷.....	۴۳.....	آزمونک ۶.....
		۴۴.....	نت‌های چنگ و سیاه سکوت‌هایشان.....

درباره ساختار این مجموعه آموزشی:

در ابتدای این مجموعه آموزشی، پیش از آغاز درس‌های اصلی، مقدمه‌ای مشتمل بر اطلاعات اساسی گنجانده شده است. این اطلاعات پایه‌ای درباره انواع مختلف کیبورد، انواع روش‌های تولید صدا، بحث آشنایی با نت‌ها، چگونگی نشستن پشت کیبورد و نیز انگشت‌گذاری است.

ساختار هر درس به شرح زیر است:

مبانی نظری: تقریباً در هر درس یک مطلب تئوریک جدید آورده شده است. این مطالب در ابتدای هر درس توضیح داده شده‌اند و همچنین برای فهم بهتر هنرجو، این مطالب به صورت گرافیکی (شکل و تصویر) نیز نمایش داده شده‌اند.

تمرینات: هنرجو از طریق تمرینات، مطالب تئوریک فراگرفته شده را در عمل پیاده‌سازی می‌کند. لازمه این کار، انجام دقیق این تمرینات است.

قطعات: برای هر درس، یک یا چند قطعه نیز آورده شده است. این قطعه‌ها طوری انتخاب شده‌اند که با محتوای درس کاملاً تطابق داشته باشند.

آزمونک: برای هر دو یا سه مطلب جدید، یک آزمونک وجود دارد که به وسیله آنها مطالب فراگرفته شده دوباره مرور می‌شوند. برای تشخیص درست بودن پاسخ‌ها از مری کمک بگیرید در صورتی که خودآموز پیش می‌روید، جواب صحیح را در مطالبی که فراگرفته‌اید جستجو کنید.

مجموعه صوتی: نمونه‌های صوتی نه برای هم‌نوازی، بلکه برای ایجاد یک ذهنیت موسیقایی درست از قطعه برای هنرجو ضبط شده‌اند. پس بنابراین در مورد تمامی تمرینات و قطعات: اول، قطعه و یا تمرین را شنیده و سپس آن را از روی نت اجرا کنید. شماره هر یک از نمونه‌ها به وسیله علامت کوچک مشخص شده است.

TRACK 1

برای آنکه تمرینات بسیار شفاف و مشخص به گوش هنرجو برسند، تمامی آنها با صدای پیانوی کیبورد ضبط شده‌اند. قطعات کتاب از فصل ۳ به بعد با همراهی هارمونیک کامل (آکوردگیری کامل) ضبط شده‌اند. اطلاعات اجرایی مربوط به هر آهنگ در یک کادر در بالای آهنگ‌ها آورده شده است: **Sound** به معنای رنگ صدای ملودی است. **Style** نوع و سبک همراهی خودکار را مشخص می‌کند. در آخر **Tempo** سرعت اجرای قطعه بر اساس تعداد نت سیاه در یک دقیقه را عنوان می‌کند. این اسامی و علائم ممکن است بسته به کارخانه سازنده، از کیبوردی به کیبورد دیگر متفاوت باشد. طبیعتاً برای هر هنرجو یا نوازنده حرفه‌ای این امکان وجود دارد که اجرای قطعات مورد نظر را به دلخواه خود تنظیم کند.

SOUND	Piano, Strings, E-Piano
STYLE	Pop Ballad
TEMPO	 = 120

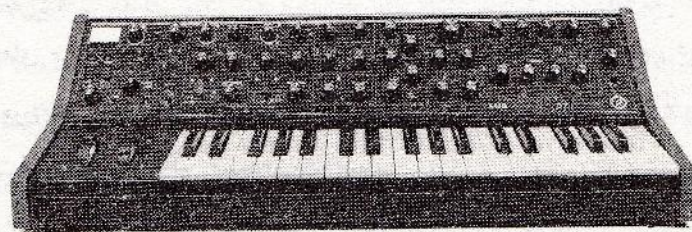
کیبورد، سینتی سایزر و ارگ الکترونیکی:

در رده سازهای تمام الکترونیک، مدل‌های بسیار زیادی وجود دارد. در این رابطه می‌بایست به این نکته نیز توجه داشت که عمدتاً واژه کیبورد با سازهای شستی دار الکترونیک، یکسان در نظر گرفته می‌شود؛ صرف‌نظر از اینکه مدنظر مخاطب ارگ باشد یا سینتی سایزر و یا مشابه آن. به‌طورکلی سازهای شستی دار الکترونیک به ۳ گروه عمده تقسیم می‌شوند:

کیبوردها: این دسته از سازهای الکترونیک مجهز به مجموعه‌ای بسیار گسترده از صداهای گوناگون هستند که البته غیرقابل تغییر و فاقد ویرایش هستند. علاوه بر این بخشی پرزرق‌وبرق نیز در کیبوردها وجود دارد که همراهی (هارمونی) خودکار نام داشته و به‌وسیله آن می‌توان با به‌کارگیری تنها چند کلید، آکوردهای همراهی‌کننده و ریتم (ضرب) قطعاً موردنظر را اجرا کرد. کیبوردها معمولاً مجهز به تقویت‌کننده صدا و بلندگو نیز هستند.

سینتی سایزرها: مهم‌ترین مشخصه این گروه از سازهای الکترونیک تغییر و ویرایش نامحدود اصوات الکترونیک است. برخلاف کیبوردها، سینتی سایزرها فاقد تقویت‌کننده و بلندگو هستند.

ارگ‌های الکترونیکی: معمولاً این سازها دارای دو ردیف شستی (کلاویه) هستند که به‌صورت پله‌ای روی آنها نصب می‌شوند. صداهای موجود در ارگ الکترونیکی با ارگ‌های آکوستیک (بادی) مطابقت داشته و می‌توان آنها را به‌وسیله دریچه‌های هوا نیز تنظیم کرد.

مرکز موسیقی تهرهون شیراز

- هنگامی که دو کیبورد از طریق میدی به یکدیگر متصل شده باشند، می توان از طریق صفحه کلید یکی از آنها، دیگری را کنترل کرد. در این حالت، کیبورد کنترل کننده را «کیبورد مستر» نام گذاری می کنند.
- از طریق کابل میدی و کامپیوتر می توان صدای کیبورد را در کامپیوتر ضبط کرده و ویرایش کرد.

امکاناتی که رابط میدی در اختیار ما می گذارد، خیلی گسترده است از همین رو در اینجا بیش از این نمی توان به سایر جزئیات این رابط پرداخت. امروزه اکثر کیبوردها، مجهز به رابط میدی هستند. در مورد یک کیبورد متوسط این مسئله یک ضرورت است.

خرید کیبورد:

انتخاب یک کیبورد مناسب، بیش از هر چیز به کاربری آن بستگی دارد. با این حال باید در هنگام خرید یک کیبورد به برخی نکات توجه کرد. به طور معمول یک کیبورد دارای ۶۱ شستی است (در اصطلاح موسیقایی گفته می شود، کیبورد ۵ اکتاو). کیبوردهایی با شستی های کمتر، معمولاً در کارهای جدی استفاده ندارند. در سطح قیمت بالاتر، کیبوردهایی با ۷۶ و یا ۸۸ شستی وجود دارند.

وجود تنوع زیاد میان مدل های گوناگون کیبوردها، به وسیله امکانات آنها قابل توضیح است. مثلاً:

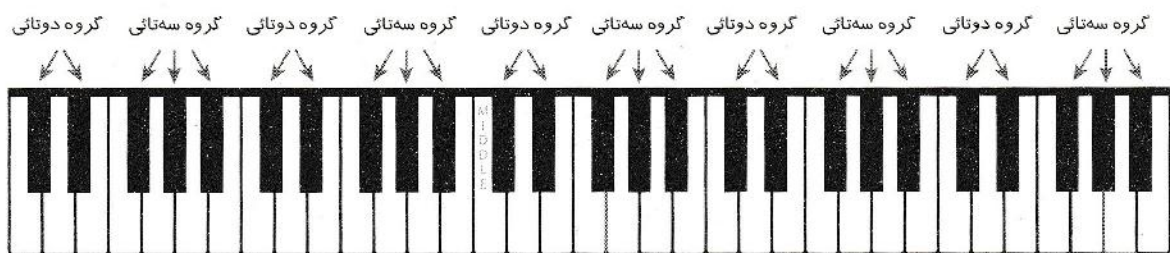
- کمیت و کیفیت ریتم های موجود
- روش ایجاد صدا
- امکان ایجاد ریتم ها و صداهای متنوع توسط خود کیبورد
- امکان ذخیره اطلاعات به وسیله خود کیبورد بر روی حافظه های مختلف (دیسکت، فلش و ...)
- بزرگی (اندازه) صفحه نمایش (نمایشگر صداها و ریتم ها)
- پلی فونی (تعداد صداهایی که به طور همزمان می توانند نواخته شوند، بدون آنکه کیبورد دچار مشکل فنی شود)
- کمیت و کیفیت افکت های صوتی موجود بر روی کیبورد (Hall, Echo, ...)
- حساسیت شستی ها به شدت ضربه (اصطلاحاً تاچ Touch)

کیبورد:

بیشتر کیبوردها با تعداد زیادی از امکانات مختلف تجهیز شده اند که در طول این دوره آموزشی درباره آنها توضیح داده و از آنها استفاده خواهیم کرد. نخستین قدم در راه، آشنایی با این امکانات، نگاهی اجمالی به ابزارهای به کارگیری کیبورد است که این ابزارها، هم از لحاظ چیدمان (محل قرارگیری) آنها روی ساز و هم از لحاظ نام گذاری ممکن است بسته به تولیدکننده ساز، از کیبوردی به کیبورد دیگر متفاوت باشند. هر چند ترکیب عناصر تشکیل دهنده همه کیبوردها مشابه هم است:

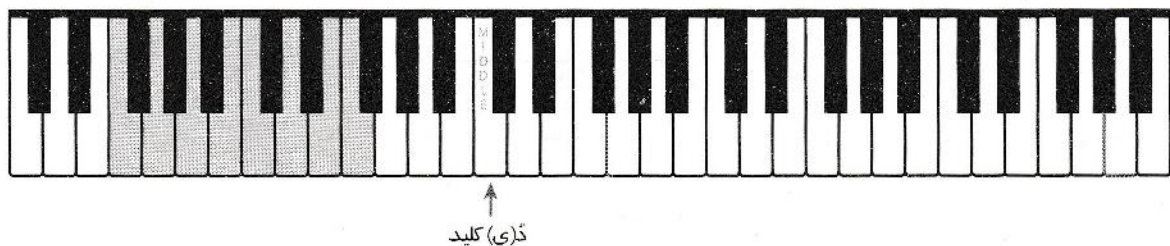
صفحه کلید (شستی‌ها):

به‌طور معمول در یک کیبورد ۶۱ کلید (کلاویه) قرار دارد. روشن است که انواع دیگری از کیبورد که تعداد بیشتر یا کمتر شستی دارند نیز وجود دارد. نت‌های بم در قسمت چپ و نت‌های زیر در قسمت راست صفحه‌کلید قرار دارند. کلیدهای سیاه و سفید روی کیبورد با یک الگوی مشخص طراحی شده‌اند: مینا از ۲+۳ کلید سیاه و کلیدهای جنبی آنها تشکیل شده است. این مجموعه به همین ترتیب در کل کیبورد ۵ بار تکرار شده است.

«د» ی وسط

کلیدهایی که به‌صورت خاکستری مشخص شده‌اند را از فصل ۴ به بعد برای همراهی خودکار به کار می‌بریم. البته کلیدهای سمت چپ بخش خاکستری نیز برای همراهی خودکار استفاده می‌شوند اما در این کتاب به آنها احتیاجی نخواهیم داشت. با بقیه شستی‌ها نیز ملودی آهنگ‌ها را اجرا می‌کنیم. کلیدی که در وسط کیبورد با علامت فلش مشخص شده است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این کلید نت «د» را مشخص می‌کند. تمرینات اولیه کتاب با این نت آغاز می‌شوند. از آنجاکه بسیاری از پیانوها از دری قابل قفل شدن برخوردارند و این نت نیز در نزدیکی سوراخ این قفل قرار دارد، آن را نت «دِی کلید» نیز نامیده‌اند.

نت‌ها - الفبای موسیقی

برای نوشتن کلمات و عباراتی که در گفتار به کار برده می‌شود، از حروف الفبا استفاده می‌شود (لاتین، عربی و ...). در موسیقی نیز همین‌طور است. موسیقی مانند زبانی مشترک است که توسط همه انسان‌ها و در تمام دنیا فهمیده می‌شود. مهم‌ترین نماد نوشتاری این زبان «نت» است. نت‌ها حروف الفبایی هستند که به وسیله آنها می‌توان صداها و ملودی‌ها را نوشت. نت واژه‌ای لاتین است که معنای آن «علامت» (نشانه) است. به کمک خطِ نت، تمامی ویژگی‌های مهم یک صدا می‌تواند یادداشت شود. دو مورد از مهم‌ترین این ویژگی‌ها عبارت‌اند از:

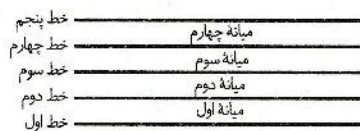
- زیرایی: چه قدر یک صدا زیر یا بم اجرا می‌شود.
- ارزش زمانی: طول اجرای یک نت چه قدر است.

نت‌ها به صورتی نظام‌مند در سیستمی که «حامل» نام دارد قرار می‌گیرند. انواع گوناگونی از نت‌ها وجود دارد، آنها می‌توانند مثلاً سرهای گوناگون و یا دُم‌های مختلفی داشته باشند.

تفاوت بین این نت‌ها در طول این دوره آموزشی شرح داده خواهد شد.

حامل از پنج خط موازی تشکیل شده و در آن، نت‌ها از چپ به راست خوانده می‌شوند. درست مانند خواندن یک خط در یک کتاب (لاتین). زیرایی (زیرویمی) اصوات مختلف موسیقایی با نام نت‌ها مشخص می‌شود. همان‌طور که در شکل‌های زیر مشاهده می‌کنید، نت‌ها می‌توانند روی خطوط حامل و یا در فضای بین خطوط حامل که به آنها «میانه» می‌گوییم، نوشته شوند. پنج خط حامل و میانه‌ها از پایین به بالا شمارش می‌شوند.

زمانی که نت‌ها روی خط سوم و بالاتر باشند دُم آنها رو به پایین نوشته می‌شود.

Argentina
آرژانتین

در این قطعه تغییر مدام بین نت‌های استاکاتو و لگاتو به صورت گروه‌های کوچک نت‌ها، وجود دارد. میزان‌هایی که بین دو علامت تکرار قرار دارند، تنها یک‌بار تکرار می‌شوند.

SOUND	Akkordeon
STYLE	Tango
TEMPO	♩ = 100

TRACK 98

98

5

8

12

چهار تمرین پیش رو تقریباً مثل هم هستند. چون نت‌های به‌کار رفته در آنها یکسان است. تنها چیزی که از یک تمرین به تمرین بعدی متفاوت است، آرتیکولاسیون آنهاست. برای اجرای این تمرین‌ها حتماً از صدای پیانو استفاده کنید، چراکه استفاده از صدای سازهایی مانند سازهای زهی، باعث محو شدن صدای نت‌ها در یکدیگر می‌شود.

TRACK 92

TRACK 93

تعویض استاکاتو و لگاتو در این تمرین دیگر به صورت میزان به میزان (مثل تمرین قبل) نیست.

TRACK 94

در این تمرین، تنها پس از میزان دوم، باید یک وقفه کوچک شنیده شود.

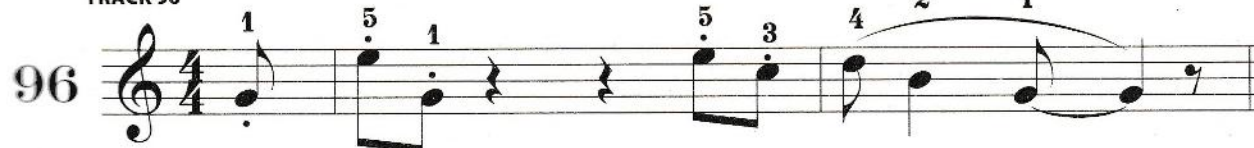
TRACK 95

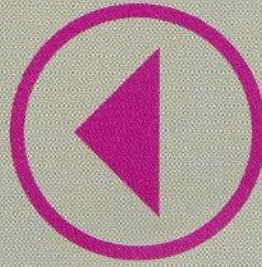
در این تمرین پورتاتو هم آمده است.

این تمرین چیزی جز آغاز ترانه بعدی نیست. به وسیله این تمرین می‌توان تغییر از لگاتو به استاکاتو را به خوبی تمرین کرد. این تمرین با یک آفتاکت شروع می‌شود، بنابراین آخرین نت چنگ میزان آخر نیز وجود ندارد. (به صفحه ۶۷ درس ۵۶ مراجعه کنید).

TRACK 96

Keyboard STARTER

Bessler & Opgenoorth

این مجموعه آموزشی هم برای خودآموزان و هم برای معلمان و یا برای کار در کلاس موسیقی طراحی و تدوین شده است. تلاش نویسندگان این مجموعه بر آن بوده است که در گزینش قطعات کتاب، ترکیب متعادلی از موسیقی پاپ، فولک و نیز کلاسیک آورده شود. به ویژه بر امروزی بودن قطعات کتاب، توجه زیادی شده است. برخی از قطعات کتاب، برای سهولت کار هنرجویان، انتقال داده شده و یا با دقت زیادی از لحاظ ریتمیک ساده‌تر شده‌اند. بدین ترتیب هنرجویان مبتدی نیز خواهند توانست قطعات زیبا و خوش‌آهنگ را تنها پس از چند ساعت تمرین اجرا کنند. توضیحات بخش تئوری موسیقی، عمداً در حد آنچه دانستن آن برای هنرجویان این ساز ضروری است، محدود شده است. این تصمیم که نمونه‌های شنیداری به همراه کتاب عرضه شود، به دلایل آموزشی صورت گرفته است. برای کسانی که به صورت خودآموز از این کتاب استفاده می‌کنند و به هر دلیل به معلم کیبورد دسترسی ندارند، ارزیابی آنچه از کتاب یاد گرفته‌اند، از طریق مقایسه آن با نمونه‌های شنیداری، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

www.nayoney.com
Design: Nazanin Khazaei

ISMN: 979-0-802629-96-7

مرکز موسیقی پتهوون شیراز